

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin Məsləhət və Təlim Xidmətləri

Korporativ idarəetmə standartlarının formalaşdırılması
və tətbiqi üzrə xidmətlər

Məzmun

1. Təklif olunan layihə
  1. Korporativ araşdırma;
  2. Hədəf modelin seçilməsi;
  3. Seçilən hədəf modelin tətbiqi.
2. Gözlənilən nəticələr

1. Təklifin qısa məzmunu

Layihə 3 mərhələdə həyata keçiriləcəkdir:

1. Korporativ araşdırma (due diligence) və mövcud çatışmazlıqların müəyyən edilməsi;
2. Müştəri ilə məsləhətləşmələr və təklif olunan hədəf modelinin seçilməsi;
3. Seçilən hədəf modelinin tətbiqi prosesi.

1.1. Korporativ araşdırma

Layihənin 1-ci mərhələsində aşağıdakı işlər yerinə yetiriləcəkdir:

1. Xidməti əldə edən hüquqi şəxsin korporativ sənədlərinin (Nizamnamə, idarəetmə orqanları/struktur bölmə və departamentlərin əsasnamələri, daxili qayda və standartlar, ÇPY üzrə qaydalar, o cümlədən vəzifə təlimatları, zəruri həcmdə protokol/qərarlar və müvafiq şəxslərlə bağlanan əmək/xidmət müqavilələrinin şablon formaları və s.) və təşkilati strukturunun nəzərdən keçirilməsi;
2. Korporativ idarəetmə və təşkilati struktur üzrə mövcud çatışmazlıqların müəyyən edilməsi və müvafiq qısa hesabatın hazırlanaraq, müştəriyə təqdim edilməsi.

1.1. Korproativ araşdırma..

Korporativ sənədlər və təşkilati strukturun nəzərdən keçirilməsi zamanı aşağıdakı məsələlər araşdırılacaqdır:

- Korporativ sənədlərin və təşkilati strukturun qanunvericiliyin və qabaqcıl korporativ idarəetmə standartlarının tələblərinə cavab verməsi;
- Mülkiyyətçinin (İştirakçıların/səhmdarların) hüquq və vəzifələri, idarəetmədə iştirakının müəyyən edilməsi;
- İdarəetmə orqanları (Ümumi Yığıncaq, Müşahidə Şurası və icra orqanı) və struktur bölmələr arasında səlahiyyətlər bölgüsü və münasibətlərin effektiv korporativ idarəetməyə imkan verməsi və onların iştirakını/məsuliyyətini təmin etməsi;
- Açıqlama, aşkarlıq və digər təşkilatlar/şəxslərlə münasibətlərin səviyyəsinin effektiv korporativ idarəetmə baxımından qiymətləndirilməsi.

1.2. Hədəf modelin seçilməsi

Layihənin 2-ci mərhələsində aşağıdakı işlər yerinə yetiriləcəkdir:

1. Layihənin 1-ci mərhələsinin nəticəsi olaraq tərtib edilmiş hesabatın müştəri ilə ətraflı müzakirə edilməsi;
2. Müştərinin mülkiyyət forması (dövlət və qeyri-dövlət), fəaliyyət sahəsi və iştirakçısı olduğu biznes mühiti nəzərə alınmaqla uyğun korporativ idarəetmə modelinin seçilməsi.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi

Layihənin 3-cü mərhələsində aşağıdakı işlər yerinə yetiriləcəkdir:

Korporativ idarəetmə modeli Böyük İyirmilik/İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (G20/OECD) Korporativ İdarəetmə Prinsipləri və digər qabaqcıl prinsiplər rəhbər tutularaq qurulur:

Effektiv korporativ idarəetmə strukturu üçün özülün yaradılması: korporativ idarəetmə strukturu şəffaf və işlək fəaliyyəti təşviq etməli, korporativ idarəetməyə aid olan tələblər hüquq normalarına uyğun və işlək olmalı və nəzarət, tənzimləyici və icraedici orqanlar arasında məsuliyyətin aydın şəkildə bölüşdürülməsini təmin etməlidir.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

Səhmdarların hüquqları və əsas mülkiyyət funksiyaları: Korporativ idarəetmə strukturu səhmdarların hüquqlarını qorumalı, onlara hüquqlarından səmərəli istifadə etməsinə imkan yaratmalı, bütün səhmdarların, o cümlədən azlıq təşkil edən və xarici səhmdarlara ədalətli iştirak imkanı və hüquqlarını müdafiə mexanizmini təmin etməlidir. Bütün səhmdarlar onların hüquqları pozulduğu halda, onları effektiv metodlarla bərpa etmək imkanına malik olmalıdırlar.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

İnstitusional investorlar, səhm bazarları və digər iştirakçılar: korporativ idarəetmə strukturu investisiya zənciri üzrə əsaslı stimul yaratmalı, institusional investorların idarəetmə prosesində iştirakı qaydaları və mühüm maraqları açıqlanmalı, mövcud qaydalar insayder əqdləri və bazarın sui-istifadəsi hallarının qarşısını almağa yönəlməlidir.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

Korporativ idarəetmədə maraqlı tərəflərin rolu:
korporativ idarəetmə strukturu maraqlı tərəflərin qanunla və ya ikitərəfli sazişlərlə müəyyən edilmiş hüquqlarını tanımalı və iş yerlərinin yaradılmasını və maliyyə durumu möhkəm olan şirkətlərin davamlı inkişafını təmin etmək üçün şirkətlə maraqlı tərəflərin fəal əməkdaşlığını təşviq etməlidir.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

Açıqlama və şəffaflıq: korporativ idarəetmə strukturu şirkətə aid bütün mühüm məlumatların, o cümlədən şirkətin maliyyə durumu, fəaliyyəti, mülkiyyəti və idarə edilməsi haqqında məlumatların vaxtında və düzgün açıqlanmasını təmin etməlidir.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

Müşahidə şurasının vəzifələri: korporativ idarəetmə strukturu şirkətin strateji baxımdan istiqamətləndirilməsi, müşahidə şurası tərəfindən menecmentə effektiv nəzarəti və müşahidə şurasının şirkət və səhmdarlar qarşısında cavabdehliyini təmin etməlidir.

1.3. Seçilən modelin tətbiqi prosesi..

Hədəf modelinin tətbiqi prosesində müştərilərə aşağıdakı əlavə məsləhət xidmətləri və treninqlər göstərilir/keçirilir:

- İdarəetmə orqanlarının işi və məsuliyyəti ilə bağlı məsləhətlərin verilməsi
- Menecment və müvafiq departamentlərin əməkdaşlarına korporativ idarəetmə ilə bağlı treninqlərin keçirilməsi
- Təşkilatdaxili şəffaflığın artırılması ilə bağlı məsləhətlərin verilməsi

2. Gözlənilən nəticələr

Korporativ idarəetmə ilə bağlı problemlərin müəyyən edilməsi və həll olunması ilə bağlı mexanizmin qurulması və s. xidmətlərin göstərilməsi nəticəsində aşağıdakı iki qrup nəticənin əldə edilməsi gözlənilir:

1. Qısa müddət üçün gözlənilən nəticələr:

- Risklərin və uyğunsuzluqların müəyyənləşdirilməsi;
- Qabaqcıl korporativ idarəetmə prinsiplərinin təşkilatın strukturuna inteqrə edilməsi;
- İdarəetmə strukturunun formalaşdırılması və tətbiqi;
- İdarəetmə orqanlarının səlahiyyətlərinin dəqiq müəyyənləşdirilməsi;
- Nəzarət prosedurlarının müəyyən edilməsi və tətbiqi;
- Fırıldaqcılıq və digər qanunsuz halların qarşısının alınması, məruzə edilməsi və araşdırılması ilə bağlı mexanizmin qurulması.

2. Gözlənilən nəticələr..

2. Orta və uzun müddət üçün gözlənilən nəticələr:

- Şirkətin işgüzar nüfuzunun artması, investorların, müştəri və təchizatçıların şirkətə olan inamının artması;
- Kapital bazarlarına və əlverişli maliyyə resurslarına çıxışın təmin edilməsi;
- Şirkətin rəqabət qabiliyyətinin, gəlirliliyinin artması və inkişaf etməsi;
- Maliyyə itkilərinin və xərclərin qarşısının alınması;
- Şəffaflığın artması;
- İdarəetmə orqanlarının üzvlərinə şirkətin və səhmdarların maraqlarına xidmət etmək üçün stimül verilməsi.

Bakı şəh., Yasamal rayonu, Landau küçəsi 16, AZ1073

(+994 12) 521 33 18

info@ereforms.org

www.iqtisadiislahat.org | www.ereforms.org | www.ecoreform.az/

www.facebook.com/iqtisadiislahat

www.twitter.com/iqtisadiislahat

www.youtube.com/channel/UCRqqwouYQ0a5VVfEyLJe4pw

www.linkedin.com/company/13252168/
